

Ärakiri
Ärisaladused on välja jäetud

PEADIREKTOR

OTSUS

05.06.2007.a nr 19-KO

Koondumisele nr 11/2007 Leverret Holding Ltd/Transportation Investments Holding Ltd loa andmine

Koondumine

17.05.2007.a esitas Leverret Holding Ltd esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt vastavalt [...] sõlmitud Lepingule lepiti kokku Transportation Investments Holding Ltd (edaspidi TIHL) ühe osa müügis Rosea Invest Ltd-lt Leverret Holding Ltd-le, mille alusel Leverret Holding Ltd (edaspidi Leverret) omandab 100%-lise osaluse TIHL-s senise 50%-lise osaluse asemel. Lepingu järgi omandab Leverret valitseva mõju TIHL-i üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 4 lg 2 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 18.05.2007.a Leverret ja TIHL-i koondumise teate saamise kohta teate väljaandes „Ametlikud Teadaanded”. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkt 2 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkt 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle omandatakse valitsev mõju.

Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks Leverret ja TIHL.

Leverret (registrikood HE122050) on Küprosel registreeritud valdusühing, mis tegeleb oma äriühingutes osaluste haldamisega ja ning neile finantseerimisvõimaluste pakkumisega. Leverret tegeleb oma äriühingute kaudu Venemaa ja Valgevene päritoluga nafta ja naftatoodete müügiga Euroopasse, terasetoodete, kivisöe ja seadmete ülemaailmse müügiga, erinevate kaupade raudteevadudega Venemaal, SRÜ ja Ida-Euroopa riikides, lisaks ühissettevõtja TIHL-i kaudu ka nafta ja naftasaaduste ladustamise

ja ümberlaadimisega, konteinervedudega, stividori- ja ekspedeerimisteenustega ning raudtee tsisternvagunite rentimisega. Leverret-l ei ole Eestis tütaretevõtjaid, kuid ta tegeleb Eestis oma kaupade müügiga. Eestis on Leverret-l sidusettevõtja Locomotive Energy Service OÜ, mis tegeleb raudtee diiselmootorite ja vedurite hulgimüügiga ning raudteeseadmete hankimisega.

TIHL (registrikood HE152401) on Küprosel registreeritud valdusühing, mis tegeleb oma äriühingute kaudu raudteevedude korraldamise ja opereerimisega Venemaal, SRÜ ja Ida-Euroopa riikides, konteinervedude korraldamisega, stividori- ja ekspedeerimisteenuste osutamisega ning sadamaoperaatorite tegevusega.

TIHL-i tegevus Eestis toimub läbi järgmiste äriühingute:

- AS E.O.S. (osalus 70%), mille põhitegevusaladeks on Venemaa ja Valgevene päritoluga nafta ja naftasaaduste ladustamine ja ümberlaadimine Euroopa riikidesse ja Kanadasse suunduvatele laevadele;
- AS Spacecom (osalus 51%) ja tema tütaretevõtja Skinest Veeremi AS, mille põhitegevusaladeks on raudteetsisternide väljarentimine, raudteeveoteenuste osutamine Eesti Raudtee infrastruktuuril ja ekspedeerimisteenuste osutamine;
- AS Intopex Trans (osalus 65%), mille põhitegevusalaks on raudteetsisternide väljarentimine;
- Prevo Holding OÜ (osalus 60%), mis on sisuliselt mittetegutsev äriühing.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 100 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 30 miljonit krooni.

Leverret 2006.a majandusaasta käive Eestis oli [...] miljonit krooni. TIHL-i 2006.a majandusaasta käive Eestis oli [...] miljonit krooni. Seega ületavad koondumise osaliste käibed KonkS § 21 lg 1 sätestatud käibemäärasid, mistõttu kuulub käesolev koondumine kontrollimisele.

Kaubaturud ja koondumise osaliste positsioon kaubaturgudel

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Käesoleva koondumise osalised on läbi oma äriühingute suures osas seotud Venemaalt ja teistest SRÜ riikidest pärineva nafta ja naftasaaduste transportimisega läbi Balti riikide ja Loode-Venemaa sadamate teistesse riikidesse lääne suunal.

TIHL kontsern

Nafta ja naftasaaduste transiidiahelasse kuuluvad üksteisele järgnevad kaubaturud nagu raudteeveoteenused, raudteetsisternide rentimine, kaupade ekspedeerimine ning nende ümberlaadimine ja ladustamine transiiditerminalis, kus Eestis tegutsevad koondumise ühe osalise TIHL-i äriühingud AS Spacecom, AS Skinest Veeremi, AS Intopex Trans ja AS E.O.S. kontsern.

AS Spacecom raudteeveoteenused [.....]. Raudteeveoteenuseid hinnatakse kaubaomaniku poolt lahutamatus koostoimes kogu transiidi logistikaahelaga, mis sisaldab raudteevedu, transiiditerminalide poolt pakutavat ümberlaadimise ja ladustamise teenust, ekspedeerimist, laeva prahti ja sellega seotud logistilisi lahendusi. Otsustus, milline transiidiahel valitakse, tehakse lähtuvalt majanduslikust otstarbekusest, kusjuures lähtutakse kogu logistikaahela maksumusest ja kindlusest, ajakulust igal logistikaahela lülil ja tehnilistest võimalustest (nt süvasadamate olemasolust). Kaubaomanikud vajavad AS Spacecom poolt pakutavat raudteeveoteenust logistikaahela ühe osana selleks, et toimetada nafta ja naftasaadused Venemaalt või SRÜ riikidest välisriikidesse, kusjuures nii kauba lähte- kui ka sihtkoht asuvad väljaspool Eestit. Seega võib järeldada, et nafta ja naftasaaduste raudteeveoteenuste kaubaturg on suurem kui Eesti territoorium. Kaubaturu kõige kitsama piiritlemise korral, so nafta ja naftasaaduste veol AS Eesti Raudtee infrastruktuuril oli 2006.a AS Spacecom turuosa [...]%. Otsustades AS Eesti Raudtee raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime jaotuse järgi, ei ületa AS Spacecom turuosa ühegi Eesti raudteelõigu osas 15%. Piiritledes geograafilise kaubaturu Balti riikide infrastruktuuril toimuva nafta ja naftasaaduste raudteeveoteenustega, oleks AS Spacecom turuosa sellel kaubaturul [...]%.

TIHL tegutseb Eestis raudteetsisternvagunite rendile andmise kaubaturul oma tütarettevõtjate AS Spacecom, AS Skinest Veeremi ja AS Intopex Trans kaudu. Raudteevagunite rendileandmise kaubaturu geograafilisel piiritlemisel on oluline, et Eesti Vabariigi territooriumil asuv raudteevõrgustik on lahutamatult seotud Venemaa ja Läti raudteevõrgustikuga, nende kaudu Leedu, Soome ja SRÜ riikide raudteevõrgustikuga. Tsisternvaguneid saab rendile anda riikidesse, kus on võimalik ilma täiendavate tehniliste ümberkorraldusteta need kasutusele võtta, mida soodustab ühesugune rööpmealus. Raudteevedude rahvusvaheline iseloom tuleneb ka asjaolust, et Balti ja SRÜ riikide kaubavedu raudteel toimub nende vahel 1998.a sõlmitud „Rahvusvahelise raudteekaubaveo kokkuleppe (SMGS)” alusel. Seega on võimalik raudteetsisternvaguneid rendile anda Balti ja SRÜ riikide territooriumil, samuti Soomes paiknevatele ettevõtjatele. Kuna tsisternvaguneid on võimalik vabalt kasutada eelkirjeldatud territooriumil ning arvestades asjaolu, et TIHL-i vastavad äriühingud Eestis rendivad nendele kuuluvaid tsisternvaguneid peaaegu täies ulatuses väljapoole Eestit, konkreetselt Venemaal, Leedus, Soomes ja Kazahstanis paiknevatele tsisternvagunite kasutajatele, on kaubaturu geograafiline piirkond suurem kui Eesti territoorium. Seda kinnitava asjaoluna on nimetatud oma konkurentidena mitte Eestis asuvaid ettevõtjaid, vaid eelkõige Venemaa Riiklikku Raudteed ning Venemaal tegutsevaid ettevõtjaid OTEKO ja Lukoil-Trans. Seisukohta, et kaubaturu geograafilised piirid hõlmavad Balti ja SRÜ riike, on avaldanud ka Raudteeinspeksioon. Käesoleva koondumise puhul on jätetud

kaubaturu geograafilise piirkonna määratlemine lahtiseks, kuna Konkurentsiameti lõplik seisukoht sellest ei sõltu. AS Spacecom, AS Skinest Veeremi ja AS Intopex Trans otsustavad üle [.....], mis on ligikaudu [...] % kõigist Eestis registreeritud omaniktsisternvagunite arvust. Kui arvestada ka ühispargivagunitega, mida kasutatakse ja antakse kasutada SRÜ ja Balti riikide vagunite riskasutusüsteemi alusel (AS Eesti Raudtee), siis on kõnealustele ettevõtjatele kuuluvate tsisternvagunite osatähtsus kaubaturul tunduvalt väiksem eeltoodust. Seega kõnealuste ettevõtjate turuosa ei tekita konkurentsiprobleeme ka kaubaturu kõige kitsama võimaliku piiritlemise korral, milleks oleks tsisternvagunite rendileandmine ainult Eestis paiknevatele ettevõtjatele. Tegelikult renditakse tsisternvagunid suures osas aga teistesse riikidesse, kus tekib ka nende turuosa.

AS Spacecom tegutseb nafta ja naftasaaduste ekspedeerimise kaubaturul. Eestis [.....].

AS E.O.S. tegutseb nafta ja naftasaaduste ümberlaadimise ja ladustamise kaubaturul, osutades terminaliteenuseid AS-i Tallinna Sadam Muuga sadamat läbivas transiidiahelas. Konkurentsiamet on oma 22.02.2006.a otsuses nr 6-KO jõudnud järeldusele, et nafta ja naftasaaduste ümberlaadimise ja ladustamise kaubaturu geograafilised piirid hõlmavad vähemalt Balti riikides ning Loode-Venemaal tegutsevaid nafta ja naftasaaduste transiitveoseid teenindavaid terminale. 2006.a alguse seisuga on Läänemere idakalda sadamate transiiditerminalide ladustamismahuks hinnatud 4 – 5 miljonit m³. AS E.O.S., kes 2006.a lõpul ühendas endaga AS Termoil ja AS Trendgate terminalid, ladustamismahu osakaal sellest oli alla [...]%. Konkurentsiamet täheldas, et isegi juhul, kui kaubaturg oleks piiritletud Eesti territooriumiga, omaksid AS E.O.S. terminalid ligikaudu [...] % Eesti transiiditerminalide ladustamismahust. 2005.a moodustas kõnealuste terminalide turuosa Eestis [...] %.

TIHL-i kontserni kuuluv Venemaa äriühing BaltTransService OOO, kui [.....].

Leverret

Koondumise teine osaline, TIHL-i üle ainuvalitsevat mõju omandav Leverret ei oma Eestis tütarettevõtjaid. Kuid Leverret kontserni kuuluv NordicOil Trade Ltd, mis on registreeritud Küprosel, tegutseb nafta ja naftasaaduste müügi kaubaturul. NordicOil Trade Ltd tegeleb Venemaalt ja SRÜ riikidest pärineva nafta ja naftatoodete transiitmüügiga järgnevatele naftatreideritele ja naftaettevõtjatele läbi Balti riikide ja Loode-Venemaa sadamate. Erinevad nimetatud sadamatesse viivad transiidikoridorid on omavahel võrreldavad ning nafta ja naftasaaduste hind on järgneva ostja seisukohalt samuti võrreldav. Transiidiahela valikul tehakse otsus lähtuvalt majanduslikust otstarbekusest, kogu logistikaahela maksumusest ja selle toimimise kindlusest.

Koondumise teate esitaja hinnangul vastab nafta ja naftasaaduste müügi kaubaturu koguseline maht olulisel määral nafta ja naftasaaduste ümberlaadimise kaubaturu mahule Balti riikide ja Loode-Venemaa sadamates. NordicOil Trade Ltd turuosa [.....].

Täiendavalt müüb NordicOil Trade Ltd naftat ja naftasaadusi Eestis tegutsevatele laevade tankimisega ehk punkerdamisega tegelevatele äriühingutele. Punkerdajad ostavad laevade

tankimiseks vajalikku naftat ja naftasaadusi sadamaid läbivatest kaubavoogudest. Koondumise teate esitaja on hinnanud NordicOil Trade Ltd turuosa [.....].

Leverret teine tütarettevõtja Intergate AG, [...], on müünud Eesti ostjatele metallitooteid, kuid [.....]. Samuti on Intergate AG osutanud Venemaal raudteeveoteenust Eestis paiknevatele ostjatele, transportides kauba Eesti piirilt Venemaa regioonidesse. Seega tegutseb Intergate AG peamiselt kaubaturgudel, mis Eestit otseselt ei hõlma.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Leverret tegutseb NordicOil Trade Ltd kaudu Venemaalt ja SRÜ riikidest pärineva nafta ja naftasaaduste müügi kaubaturul läbi Balti riikide ja Loode-Venemaa sadamate, Eestis laevade punkerdamise kaubaturul tegutsevatele äriühingutele nafta ja naftasaaduste müügiga ning Intergate AG kaudu Eestis paiknevatele ostjatele raudteeveoteenuse osutamiseга Venemaal.

TIHL tegutseb oma äriühingute AS Spacecom, AS Skinest Veeremi, AS Intepex Trans ja AS E.O.S. kaudu raudteeveoteenuse osutamise kaubaturul Eestis, tsisternvagunite rentimise kaubaturul põhiliselt väljaspool Eestit ja nafta ja naftasaaduste ladustamise ja ümberlaadimise kaubaturul läbi Balti riikide ja Loode-Venemaa sadamate.

Käesoleva koondumise tulemusel omandab Leverret TIHL-i üle ainuvalitseva mõju senise 50%-lise osaluse asemel.

Leverret ja TIHL-i koondumine ei too kaasa kaubaturgude horisontaalseid kattuvusi. AS Spacecom ja Intergate AG pakuvad mõlemad raudteeveoteenuseid, kuid puudub kattuvus geograafilises kaubaturus.

Seega puuduvad käesoleva koondumise puhul horisontaalselt mõjutatud kaubaturud majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 „Koondumise teate esitamise juhend” (edaspidi Juhend) §-s 7 lg 3 p 1 sätestatud viisil.

Käesolev koondumine toob kaasa kaubaturgude vertikaalse seotuse Leverret kontserni kuuluva NordicOil Trade Ltd ja TIHL-i kontserni kuuluva AS E.O.S. vahel, kuna nafta ja naftasaaduste müügi kaubaturg järgneb nende terminalides ladustamise ja ümberlaadimise kaubaturule. [.....].

Juhendi § 7 lg 3 p 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturg selline kaubaturg, kus tegutseb üks koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja ning mis on tootmise või kauba turustamise eelneval või järgneval tasandil seotud kaubaturuga, kus tegutseb koondumise teine osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja ning koondumise osaliste või nendega samasse kontserni kuuluvate ettevõtjate turuosad on eelneval või järgneval kaubaturul kokku vähemalt 25 protsenti.

Käesolev koondumine ei tekita vertikaalselt mõjutatud kaubaturgusid Juhendi § 7 lg 3 p 2 sätestatud viisil.

[.....].
Seetõttu võib nimetatud kaubaturge piiritleda laiemalt kui Eesti territooriumiga. Nii nagu Konkurentsiametil puuduvad andmed SRÜ riikide, Soome ja teiste Balti riikide kõnealuse kaubaturu mahu ja seal tegutsevate turuosaliste kohta, nii ei saa Konkurentsiamet mõjutada oma lahendiga ka konkurentsiolukorda nimetatud riikides.

Koondumise tulemusel ei teki turgu valitsevat seisundit ühelgi kaubaturul ning konkurentsiolukorda ei kahjustata ühelgi Eestit hõlmaval kaubaturul. Koondumise osalistega ühte kontserni kuuluvate ettevõtjate võimalused kaubaomanike otsustusi mõjutada on piiratud, arvestades kogu geograafilise turu ning vertikaalse integratsiooni mõju ulatust. Leverret on TIHL-i kui oma ühise ettevõtja kaudu saanud teatud määral mõjutada TIHL-i Eestis asuvate äriühingute majandustegevust juba koondumise eelselt. Arvestades konkurentide arvu ja nende majanduslikku ja finantsjõudu, kaubaturgude struktuuri ning turuosaliste turuosasid, ei tekita Leverret ja TIHL-i koondumine kaubaturul turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 mõistes. Seega ei esine antud koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 punktist 1

Otsustan:

Anda luba Leverret Holding Ltd ja Transportation Investments Holding Ltd koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Peeter Tammistu